

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Lietuvos Respublikos Seimo
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijai
El. p. grazina.grabauskiene@lrs.lt

2020-02- Nr.
Į 2020-02-06 Nr.

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Susipažinę su Jūsų pateikta informacija, tačiau nevertindami konkrečių Jūsų rašte minimų asmenų veiksmų, norėtume pažymėti, kad atvejai, kai darbo ar tarnybos teisinių santykių srityje bendrų politinių, verslo ar kitų interesų arba draugystės ryšiais susietiems asmenims teikiamas nepagrįstas pranašumas prieš kitus asmenis ir (arba) jų atžvilgiu priimami nepagrįstai palankūs sprendimai, laikytini protekcionizmo ir (arba) kronizmo apraiškomis.

1. Giminytės arba draugystės ryšiais susijusių asmenų darbas vienoje įstaigoje savaime nėra problema – pavyzdžiui, kuomet giminaičiai arba draugai nėra susiję tiesioginio pavaldumo ryšiais, o atsiradusios interesų konflikto rizikos yra valdomos. Vis dėlto viešojo sektoriaus subjektų nevaldoma informacija apie juose dirbančius giminaičius arba asmenis, susijusius kitais artimais ryšiais, gali kelti viešųjų ir privačių interesų konflikto situacijas, kurios daro žalą ne tik darbovietės mikroklimatui, įstaigos kompetencijos potencialui, veiklos efektyvumui, bet ir viešojo sektoriaus reputacijai bei pasitikėjimui valstybinėmis institucijomis. Siekiant išvengti šių neigiamų padarinių, turėtų būti taikomos adekvačios teisinės ir organizacinės priemonės.

1.1. Iš jų visų pirma paminėtinas išsamių suvestinių duomenų apie visus viešajame sektoriuje dirbančius asmenis tvarkymas ir bei atvirumas. Šiuo metu tokie duomenys tvarkomi tik apie valstybės tarnautojo pareigas einančius asmenis (Valstybės tarnautojų registras), tačiau apie asmenis, einančius pareigas kitokių tarnybos ar darbo santykių pagrindu, nėra.

1.2. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Seimui yra pateiktas Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4483, kuriame numatyta įsteigti Viešojo sektoriaus darbuotojų registrą (toliau – Registras). Nors projektu registruojamų objektų kiekis (palyginti su esama situacija) didinamas ir tai vertintina teigiamai,

minėta problema visiškai išspręsta nebus. Naujajame Registre ir toliau bus tvarkomi tik dalies viešojo sektoriaus darbuotojų duomenys, pvz., nebus tvarkomi dalies valstybės ar savivaldybės valdomų įmonių darbuotojų duomenys. Atsižvelgiant į tokių duomenų svarbą veiksmingam rizikų valdymui, siūlytume svarstyti galimybes plėsti Registro objektų sąrašą, įtraukiant paminėtus duomenis.

2. Atsižvelgiant į tai, kad nepotizmo, protekcionizmo, kronizmo ir kitų korupcijos apraiškų rizikų valdymas yra neatsiejamas nuo gerojo valdymo principų diegimo, siūlytume į minėtų reiškinių rizikų valdymą valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse aktyviau įtraukti atsakingus Lietuvos Respublikos Vyriausybės valdymo srities subjektus, tokius kaip, pavyzdžiui, Valdymo koordinavimo centras.

3. Siekdama atkreipti atsakingų subjektų dėmesį į valstybėje egzistuojančias nepotizmo, protekcionizmo ir kronizmo rizikas, Specialiųjų tyrimų tarnyba nuo 2018 m. atlieka tęstinius nepotizmo rizikos tyrimus savivaldos srityje. Jais siekiama sprendimų priėmėjams sistemingai teikti informaciją, kuri būtų naudojama nustatytų rizikų valdymui. Minėtos informacijos viešinimu¹ siekiama prisidėti prie pilietinės visuomenės įgalinimo didinant jos žinojimą apie antikorupcinę aplinką, o kartu ir stiprinant potencialą dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose. Tęsiant sistemine korupcijos rizikų analizę valstybinėse ir savivaldybių institucijose, šiuo metu atliekamas nepotizmo rizikų tyrimas 86 valstybės valdomose ir jų dukterinėse įmonėse. Tyrimo metu siekiama nustatyti valstybės valdomų ir jų dukterinių įmonių nepotizmo rizikos intensyvumo rodiklius, įmonių ir jų dukterinių įmonių darbuotojus siejančius giminystės ryšius.

4. Korupcijos apraiškoms skiriame dėmesio taip pat ir taikydami korupcijos prevencijos priemones, numatytas Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme:

- korupcijos rizikos analizės atliekame ne tik valstybės ir savivaldybių įstaigose, tačiau ir jų valdomose įmonėse. Pvz., 2014 – 2019 m. atlikta 13 korupcijos rizikos analizių, kurių metu vertinta 43 įmonių veikla ir valdymas, įskaitant priėmimą į pareigas (darbą) šiose įmonėse.²

- atlikti šiai sričiai aktualių teisės aktų vertinimai: 2017 m. vasario 20 d. atliktas antikorupcinis vertinimas dėl Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra

¹ <https://www.stt.lt/naujienos/7464/nustatytas-nepotizmo-rizikos-intensyvumas-lietuvos-savivaldybiu-valdomose-imonese:2735>

² <https://www.stt.lt/naujienos/7464/2019-10/stt-nustate-rizikingiausias-svi-sritis-tai-viesieji-pirkimai-interesu-konfliktai-ir-imoniu-valdymas:2770>

valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo projekto³; 2019 m. balandžio 17 d. atlikome Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkama kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631, antikorpūcinį vertinimą.⁴

5. Atsižvelgdami į Jūsų rašte keliamus klausimus, taip pat atlikome įstatymų projektų Nr. XIIP-4239 – XIIP-4241 antikorpūcinį vertinimą.⁵

Dėkojame už pateiktus duomenis ir nuomonę apie galimas korpūcijos rizikas ir esame pasiruošę ir ateityje bendradarbiauti siekiant suvaldyti galimas nepotizmo, protekcionizmo ir kronizmo rizikas veikdami pagal Specialiųjų tyrimų tarnybos veiklos prioritetus.⁶

L. e. direktoriaus pareigas

Jovitas Raškevičius

Rūta Kaziliūnaitė, tel. 8 706 63 383, el. p. ruta.kaziliunaite@stt.lt

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/804c45e2f83b11e6be918a531b2126ab?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=ff0b30a8-ff48-44dd-8e29-c3f6c81b2dfd>

⁴ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/59a9dce0627911e99684a7f33a9827ac?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=699faf48-e0a1-481a-8605-9fcb01fe3f12>

⁵ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/52b792f14f2811eaa1dfa55695c2be13?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=5a7a6c48-73ce-46f1-be65-4098409426c9>

⁶ Specialiųjų tyrimų tarnybos veikla organizuojama atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus įsakymu nustatytus tarnybos trejų metų veiklos prioritetus.

Analitinės antikorpūcinės žvalgybos veiklos prioritetinės gali būti patikslintos (papildytos), jei vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies nuostatomis būtų gauti Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko ar Seimo komiteto, kuris pagal Lietuvos Respublikos Seimo statutą atlieka Specialiųjų tyrimų tarnybos parlamentinę kontrolę, pasiūlymai dėl analitinės antikorpūcinės žvalgybos veiklos prioritetinių krypčių.